

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 5501/16

לפני: כבוד השופט י' דנציגר
כבוד השופט צ' זילברטל
כבוד השופט א' שהם

העותר: פלוני

נגד

המשיבים: 1. בית הדין הרבני הגדול
2. בית הדין הרבני האזורי בירושלים
3. פלונית

עתירה למתן צו על תנאי

בשם העותר: עו"ד אטיה דבורה

בשם המשיבים 1-2: עו"ד רפי רכס

פסק-דין

השופט א' שהם:

1. לפנינו עתירה למתן צו על תנאי אשר יורה על ביטול החלטת בית הדין הרבני האזורי בירושלים (להלן: המשיב 2), מיום 19.6.2016, והחלטתו של בית הדין הרבני הגדול (להלן: המשיב 1), מיום 7.7.2016, במסגרתן נדחו בקשותיו של העותר לעיכוב ביצוע פסק דינו של המשיב 2, מיום 30.5.2016. לעתירה נלוותה בקשה למתן צו ביניים, במסגרתה התבקשנו להורות על ביטול פסק דינו הנזכר של המשיב 2, ולחילופין על עיכוב ביצועו, עד למיצוי הליכי הערעור על פסק הדין בפני המשיב 1.

2. העותר והמשיבה 3 התגרשו ביום 25.10.2012, וביום 24.3.2015 ניתן פסק דינו של בית המשפט לענייני משפחה, אשר הורה על פירוק שיתוף דירת המגורים של בני הזוג בחלקים שווים. התמורה בגין מכירת דירת המגורים עמדה על סך של 1,560,000 ש"ח (תמ"ש 48340-03-15). המשיבה 3 הגישה למשיב 2 תביעה בעניין מימוש כתובתה, ובמסגרת הליכי התביעה הוטל, ביום 13.4.2016, עיקול בסך \$60,000 על חלקו של העותר מכספי מכירת הדירה. ביום 30.5.2016, ניתן פסק דינו של המשיב 2 בו נקבע כי המשיבה 3 זכאית לכתובתה "שכן האיש אשם בגירושין", וכי על העותר לשלם את מלוא הסכום הנקוב בה. על פי טענת העותר מדובר בסכום של \$160,000 (להלן: פסק הדין).

3. העותר ערער על פסק הדין למשיב 1, ובמקביל הגיש למשיב 2 בקשה לעיכוב ביצוע פסק הדין, אשר נדחתה על ידו ביום 19.6.2016. בהחלטת המשיב 2, מושא עתירה זו, נקבע כי הגשת הערעור אינה מהווה עילה לעיכוב ביצוע פסק הדין. בהמשך, הגיש העותר למשיב 1 בקשה לעכב את ביצוע פסק הדין, ולאחר קבלת תגובת המשיבה 3, נדחתה הבקשה. בהחלטת המשיב 1, אשר אף היא עומדת במרכז עתירה זו, נקבע כי "לאחר העיון בעמדות הצדדים ובחומר שבתיקים לא השתכנעתי שעשוי להגרם נזק בלתי הפיך למבקש (העותר – א.ש.) אם לא יעוכב הביצוע של החלטת בית הדין האזורי". מכאן העתירה שלפנינו.

תמצית העתירה ותגובת המשיבים 1 ו-2

4. במסגרת העתירה, מלין העותר על פגמים שנפלו בפסק דינו של המשיב 2, בעקבותיו הוגשו הבקשות לעיכוב הביצוע. בין היתר, נטען, כי לאחר הגשת הסיכומים בתיק התחלפו שניים מתוך שלושת הדיינים שבהרכב, וכי התנגדותו של העותר למתן פסק הדין על ידי ההרכב החדש, לא זכתה לכל מענה. עוד נטען, כי פסק הדין אינו מנומק דיו; כי קביעותיו העובדתיות של המשיב 2 מוטעות; וכי לא היה מקום לקבוע שבנוסף למחצית משווי דירת המגורים, זכאית המשיבה 3 גם לקבלת מלוא סכום כתובתה. לעניין הטעמים לעיכוב ביצוע פסק הדין, טען העותר, שהינו בשנות ה-60 לחייו ואב לשמונה ילדים, כי דחיית בקשתו, תוביל אותו "לחיי עוני מוחלטים". זאת, כאשר מנגד לא יגרם נזק למשיבה 3 אם תתקבל הבקשה, שכן ממילא תביעתה מתנהלת מזה שנים ארוכות, והיא כבר קיבלה מחצית מכספי דירת המגורים, "כך שהיא אינה צריכה את הכספים הללו למחייתה". העותר הוסיף וטען, כי להבטחת ביצוע פסק הדין

כבר עוקל סכום של \$60,000 מכספיו, וכי דחיית בקשתו עשויה להוביל להברחת כספים על ידי המשיבה 3, שהיא "חסידת ברסלב אדוקה [...] כמעט ואינה שוהה בארץ [...] האשה תבזבז את הכספים באופן מיידי בחו"ל בתרומות לרב ברלנד ובנסיעות לאומן". לבסוף נטען, כי החלטות המשיבים 1 ו-2 ניתנו ללא הנמקה ראויה.

ביום 24.7.2016, הודיע העותר לבית המשפט, כי המשיב 2 הורה על שחרור הסכום המעוקל בסך \$60,000 לטובת המשיבה 3, ועל כן, יש ליתן באופן דחוף החלטה בעתירתו.

5. בתגובתם של המשיבים 1 ו-2 לעתירה, נטען, כי יש לדחות את העתירה על הסף. זאת, בין משום שהשגות העותר על פסק הדין גופו יתבררו במהלך הערעור העתידי, אשר טרם נקבע מועד לבירורו, ובין משום שהעתירה היא לעיכוב ביצועו של פסק דין כספי, בהעדר תשתית עובדתית המצדיקה זאת. תגובת המשיבה 3 לעתירה לא התקבלה עד למתן פסק דין זה.

דיון והכרעה

6. לאחר שעיינו בעתירה, בנספחיה ובתגובת המשיבים 1-2, הגענו לכלל מסקנה כי יש לדחות את העתירה על הסף. מושכלות ראשונים הם כי בית המשפט הגבוה לצדק אינו יושב כערכאת ערעור על החלטות בתי הדין הרבניים או הדתיים בכלל. התערבות בהחלטות בתי הדין הדתיים תעשה רק בנסיבות חריגות, וזאת כאשר בית הדין חרג מסמכותו; סטה מהוראות הדין הדתי החל עליו; כאשר החלטתו ניתנה תוך פגיעה בעקרונות הצדק הטבעי; או כאשר בית המשפט זה מגיע לידי מסקנה, כי יש להושיט לעותר סעד מן הצדק, מקום שהעניין אינו בסמכותו של בית משפט או בית דין אחר (סעיפים 15(ג) ו-15(ד)(4) לחוק יסוד: השפיטה; בג"ץ 1996/16 פלוני נ' בית הדין הרבני הגדול (21.6.2016); בג"ץ 3689/15 פלונית נ' בית הדין הרבני האזורי בתל אביב (17.5.2016); בג"ץ 3353/16 פלוני נ' בית הדין הרבני האזורי בירושלים (8.5.2016). עילות אלו אינן מתקיימות בענייננו. יתר על כן, בנסיבות דנן המדובר בהחלטות ביניים שעניינן (העדר) עיכוב ביצוע פסק דינו של המשיב 2 עד להכרעה בערעורו של העותר, וצביונן זה מחזק את המסקנה, כי אין מקום להתערב בהן (בג"ץ 5440/15 פלוני נ' בית הדין הרבני הגדול (23.8.2015); בג"ץ 6228/12 פלונית נ' בית הדין הרבני האזורי בחיפה (22.8.2012); בג"ץ 1023/10 פלוני נ' בית הדין האזורי בתל אביב (14.3.2010)).

7. בהקשר זה, נזכיר את ההלכה הפסוקה לפיה, כל המבקש לעכב ביצוע פסק דין שניתן נגדו, להוכיח כי סיכויי ערעורו טובים, ובעיקר, כי "מאזן הנוחות" בין הצדדים לבקשה נוטה לטובתו, באופן המצדיק את עיכוב הביצוע, רק משום הגשת הערעור על פסק הדין (ע"א 182/16 המוסד לביטוח לאומי נ' פלוני (17.3.2016); ע"א 1334/16 הדרי אשקלון אגודה שיתופית חקלאית בע"מ נ' ש.ש. אשקלון יזמות ופיתוח בע"מ (14.3.2016); ע"א 4387/16 מועצה מקומית חורה נ' רשת עמל 1 בע"מ (8.6.2016)). כאשר עסקינן בבקשה לעכב פסק דין כספי, הנטייה היא שלא להענות לבקשה, משום ההנחה שלא ייגרם למבקש נזק בלתי הפיך, אם יידרש לבצע את פסק הדין לאלתר (ע"א 2397/16 המאגר הישראלי לביטוחי רכב ("הפול") נ' פלוני (17.5.2016); ע"א 6360/15 אבו זהרייה נ' עזבון המנוחה טילביה חליל סלאמן (30.11.2015)). על טענת המבקש, לפיה ייגרם לו נזק בלתי הפיך או כי לא יעלה בידו להפרע מהזוכה, במידה שערעורו יתקבל בסופו של יום - להתבסס על תשתית עובדתית איתנה (ע"א 3658/16 הלוי נ' אילן שמח (25.5.2016); ע"א 9019/15 פגירסקי נ' דליה שפירא (10.4.2016); ע"א 7468/15 בנק דיסקונט לישראל בע"מ נ' הלוואה וחטכון ירושלים אגודה שיתופית בע"מ (19.11.2015)). טענותיו של העותר שלפנינו, כי מצבו הכלכלי יתדרדר כתוצאה מביצוע פסק הדין וחששו מפני הברחת הכספים על ידי המשיבה 3, נטענו בעלמא וללא כל תימוכין. לפיכך, אין עילה להתערב בהחלטות המשיבים 1 ו-2, שלא לעכב את ביצוע פסק דינו של המשיב 2.

8. עוד נוסף, כי טענות העותר בדבר הפגמים, לכאורה, שנפלו בפסק דינו של המשיב 2, כמפורט בעתירה, דינן להתברר במהלך הערעור בפני המשיב 1. ככל שהעותר מבקש את התערבותנו בפסק הדין משום טענותיו אלו, הרי שהוא טרם מיצה את ההליכים בפני בית הדין הרבני הגדול, וקיים לו סעד חלופי ראוי בעניין זה (בג"ץ 5537/16 פלוני נ' בית הדין הרבני הגדול (18.7.2016); בג"ץ 5960/15 פלוני נ' בית הדין הרבני האזורי חיפה (9.9.2015); בג"ץ 3335/15 פלוני נ' פלונית (14.5.2015)).

9. סוף דבר, העתירה נדחית על הסף, ומכאן גם הבקשה למתן צו ביניים.

בנסיבות העניין, לא יעשה צו להוצאות.

ניתן היום, כ"ב בתמוז התשע"ו (28.7.2016).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ש ו פ ט